No. of Printed Pages : 10 **MJM–031**

M.A. IN JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION / M.A. IN JOURNALISM AND ELECTRONIC MEDIA (MAJMC/MAJEM)

Term-End Examination

June, 2026

MJM–031 : COMMUNICATION RESEARCH METHODS

Time : 3 Hours *Maximum Marks : 100*

Weightage : 70%

Note *: (i) Attempt any* ***five*** *questions.*

(ii) All questions carry equal (20) marks.

1. What is non-probability sampling ? Discuss any *three* types of non-probability sampling methods.
2. Why is review of literature important in research ? What points should be kept in mind while writing it ?
3. What is observation method ? Discuss the various types of observations with examples.
4. Describe the entire process of case study method in detail.
5. What is variability ? Discuss any *three* methods of measuring it with examples.
6. What things should we keep in mind while taking an interview ? Explain with examples.
7. Write any *two* research objectives for which content analysis is an appropriate method. Explain the process of content analysis in detail.

8. Write short notes on any *four* of the following :

   (a) Applied Research

   (b) Semiotic Analysis

   (c) Confounding Variable

   (d) Median

   (e) Validity

   (f) Structure of Research Report

MJM–031

एम. ए. (पत्रकारिता एवं जनसंचार)/

एम. ए. (पत्रकारिता एवं इलेक्ट्रोनिक मीडिया)

(एम.ए.जे.एम.सी./एम.ए.जे.ई.एम.)

सत्रांत परीक्षा

जून, 2026

एम.जे.एम.–031 : संचार अनुसंधान विधियाँ

समय : 3 घण्टे *अधिकतम अंक : 100*

भारिता : 70%

नोट : *(i) सभी **पाँच** प्रश्नों के उत्तर दीजिए।*

(ii) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं। (प्रत्येक के 20 अंक)

---

1. गैर–संभाव्यता नमूनाकरण क्या है ? गैर–संभाव्यता नमूनाकरण विधियों के किन्हीं **तीन** प्रकारों पर चर्चा कीजिए।

2. शोध में साहित्य की समीक्षा क्यों महत्वपूर्ण है ? इसे लिखते समय किन बिंदुओं को ध्यान में रखना चाहिए ?

3. अवलोकन विधि क्या है ? उदाहरणों के साथ विभिन्न प्रकार के अवलोकनों पर चर्चा कीजिए।

4. केस स्टडी विधि की पूरी प्रक्रिया का विस्तार से वर्णन कीजिए।

5. परिवर्तनशीलता क्या है ? उदाहरणों के साथ इसे मापने के किन्हीं **तीन** तरीकों पर चर्चा कीजिए।

6. साक्षात्कार लेते समय हमें किन बातों का ध्यान रखना चाहिए ? उदाहरणों के साथ समझाइए।

7. कोई **दो** शोध उद्देश्य लिखिए जिनके लिए सामग्री विश्लेषण **एक** उपयुक्त विधि है। सामग्री विश्लेषण की प्रक्रिया को विस्तार से समझाइए।

८. निम्नलिखित में से किन्हीं **चार** पर संक्षिप्त टिप्पणियाँ कीजिए।

(क) अनुप्रयुक्त अनुसंधान

(ख) सांकेतिक विश्लेषण

(ग) भ्रामक चर

(घ) माध्यिका

(ङ) वैधता

(च) शोध रिपोर्ट की संरचना

MJM-031

MA, இதழியல் மற்றும் வெகுஜன தகவல் தொடர்பு (MAJMC)

கால-முடிவுத் தேர்வு

ஜூன் - 2026

MJM-031: தகவல் தொடர்பு ஆராய்ச்சி முறைகள்

நேரம்: மணி 3 அதிகபட்ச மதிப்பெண்கள்:100

வெயிட்டேஜ் : 70%

குறிப்பு: ஏதேனும் ஐந்து கேள்விகளுக்கு பதிலளிக்கவும் . அனைத்து வினாக்களுக்கும் சமமான மதிப்பெண்கள் .உள்ளன

---

1. நிகழ்தகவு அல்லாத (non-probability) மாதிரி எடுத்தல் என்றால் என்ன? நிகழ்தகவு அல்லாத மாதிரி எடுத்தல் முறைகளில் மூன்று முக்கியமான வகைகளை எடுத்துக்காட்டுகளுடன் விவரிக்கவும் .

2. ஆராய்ச்சியில் இலக்கிய மதிப்பாய்வு ஏன் முக்கியத்துவம் பெறுகிறது? இலக்கிய மதிப்பாய்வை எழுதும்போது கவனிக்க வேண்டிய முக்கிய அம்சங்களை விவரிக்கவும் .

3. கவனிப்பு முறைகள் (observation methods) என்பவை என்ன? அவற்றின் முக்கிய வகைகளை எடுத்துக்காட்டுகளுடன் விவாதிக்கவும் .

4. வழக்காய்வு (Case Study) முறையின் செயல்முறையை படிநிலையாகவும் விரிவாகவும் விளக்கவும் .

5. மாறுபாடு (variability) என்றால் என்ன? மாறுபாட்டை அளவிட பயன்படுத்தப்படும்

மூன்று முக்கியமான முறைகளை எடுத்துக்காட்டுகளுடன் விவாதிக்கவும்.

6. நேர்காணலை மேற்கொள்ளும்போது கவனிக்க வேண்டிய முக்கிய அம்சங்கள் என்னென்ன? எடுத்துக்காட்டுகளுடன் விளக்கவும் .

7. உள்ளடக்க பகுப்பாய்வு முறைக்கு ஏற்ற இரண்டு ஆராய்ச்சி நோக்கங்களை குறிப்பிடவும்உள்ளடக்க ,மேலும் . பகுப்பாய்வு முறையின் செயல்முறையை .விரிவாக விளக்கவும்

8. பின்வரும் தலைப்புகளில் ஏதேனும் நான்கு குறித்து சிறு குறிப்புகளை எழுதுங்கள்:

a. பயன்பாட்டு ஆராய்ச்சி

b. செமியோடிக் (அர்த்தவியல்) பகுப்பாய்வு

c. குழப்பம் தரும் மாறி

d. இடைநிலை மாறி

e. செல்லுபடியாகும் தன்மை

f. ஆராய்ச்சி அறிக்கையின் அமைப்பு

× × × × ×